

Program

Regionalt serviceprogram Halland 2026–2030

Innehåll

Innehåll	2
Regionalt serviceprogram 2026–2030	4
DEL 1	5
Vad är ett serviceprogram?	6
Vad är kommersiell service?	7
Grundläggande service	7
Utökad service	7
Stödformer för dig som bedriver kommersiell service på landsbygd	8
Krav på verksamheten och platsen	8
Regionala prioriteringar vid beslut för ansökan om investeringsstöd	10
Avstånd till närmsta alternativa service	11
Verksamhetens omsättning	11
Investeringens förväntade effekter	12
Om stöd till obemannad butik	12
Processen att söka stöd	13
Var och när skickar du din ansökan?	13
Vem handlägger och beslutar om din ansökan?	15
När betalas beviljat stöd ut?	15
Stödtak – Hur mycket stöd går att söka?	15
Vägledning	17
Andra aktörer för stöd och vägledning	17

DEL 2	18
Bakgrund	19
Syfte & Mål	19
Avgränsningar	21
Region Hallands och Tillväxtverkets uppdrag	21
Styrdokument och strategiska nivåer	22
Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2035	22
Regional utvecklingsstrategi och strategi för hållbar tillväxt	22
Regional fysisk plan	23
Omvärldsbevakning och samhällstrender	24
Tillgänglighet till service	24
Digitalisering	25
Grön omställning	26
Beredskap	26
Obemannade butiker och hybridbutiker	27
Fördjupning – Regionala prioriteringar och arbetssätt	29
Om regionala prioriteringar vid handläggning och beslut	29
Insatser	31
Uppföljning	32
Nulägesbild Dagligvarubutiker 2026	33
Nulägesbild Drivmedelsstationer 2026	34

Regionalt serviceprogram 2026–2030

Programmet är byggt i två övergripande kapitel som består av olika delar lämpade för olika typer av läsare, men som fungerar att läsa i kronologisk ordning:

Del 1 innehåller information till läsare utanför Region Halland, handlare som vill söka stöd, eller personer som vill veta mer om vad stöd till kommersiell service är samt hur processen fungerar i korta drag.

Del 1 förklarar ”Vad är det som gäller?”

Del 2 är mer strategisk och beskriver Region Hallands långsiktiga mål, hur regionen kan nå dit genom insatser inom stöd till kommersiell service, landsbygdsutveckling, fysisk planering, mobilitet med flera. En chans att knyta ihop arbetet med flera andra processer och beskriva vikten av samverkan.

Del 2 förklarar ”Varför, hur har Region Halland resonerat fram innehållet i Del 1?”

DEL 1

Vad är ett serviceprogram?

Serviceprogrammet är ett dokument framtaget av Region Halland med syftet att stärka den kommersiella servicen i landsbygd. Landsbygdernas drivmedelsstationer och dagligvarubutiker är viktiga för Hallands utveckling och tillväxt.

Region Halland har som mål att ingen ska ha mer än 20 kilometer till en dagligvarubutik eller drivmedelsstation. Kommersiell service är viktig för att vardagen ska fungera på ett smidigt sätt, både under normala förhållanden och under kriser.

Region Halland har möjlighet att stödja butiker och drivmedelsanläggningar i serviceglesa områden för att upprätthålla tillgängligheten till kommersiell service för de som bor, lever och verkar i Halland. Det regionala serviceprogrammet har flera användningsområden:

Dels fungerar det som ett vägledande dokument, likt en manual, för de som vill söka ekonomiskt stöd för att bedriva kommersiell service på landsbygden och utveckla sina verksamheter. Programmet ska hjälpa dig som stödsökande genom att tydligt beskriva vad du kan söka stöd för, vilka krav som ställs på din verksamhet samt vilka prioriteringar Region Halland gör i handläggningen och bedömningen av din ansökan. Den information som behövs för att förstå stödprocessen och komma i gång med ansökan hittar du i **Del 1**.

Dessutom är serviceprogrammet ett strategiskt dokument som beskriver hur stöden till kommersiell service ska bidra till att utveckla Hallands län på lång sikt. Det handlar om att bidra till regional utveckling som står på flera ben, vilket innebär att samverkan krävs mellan flera aktörer. Information om det strategiska arbete som bedrivs för att utveckla Hallands landsbygd och tillgängligheten till service finner du i **Del 2**.

Region **Hallands** serviceprogram gäller perioden 2026–2030.

Vad är kommersiell service?

Region Halland fördelar ekonomiskt stöd till dig som bedriver kommersiell service på landsbygden i Halland. Den ekonomiska ramen för stödet kommer ifrån Tillväxtverket. Med kommersiell service menas företag som erbjuder varor och tjänster för att uppfylla det grundläggande behovet i vårt samhälle. Hit räknas dem som försörjer sin ort och sitt omland med livsmedel, drivmedel ombudstjänster och annan service. Serviceprogrammet och de ekonomiska stöden omfattar därmed inte offentlig service.

Grundläggande service

- Försäljning av dagligvaror.
- Försäljning av drivmedel.
- Ombud för post/paket.
- Ombud för apotek.
- Grundläggande betaltjänster.

Utökad service

- Ombud för spel.
- Ombud för Systembolaget.
- Erbjuder hemsändning.
- Erbjuder återvinning och/eller pant.
- Civil beredskap – platsen erbjuder möjlighet till drift vid störningar och samhällskriser.

Stödformer för dig som bedriver kommersiell service på landsbygd

1. Särskilt driftstöd

Stöd till dig som driver en dagligvarubutik med lägre omsättning i ett område där servicen är gles. Stödet kan sökas årligen.

2. Servicebidrag

Stöd som kan lämnas till företag med dagligvarubutik eller drivmedelstation i områden där servicen är gles. Bidrag lämnas om företaget har drabbats av tillfälliga problem med lönsamheten och andra åtgärder har varit otillräckliga.

3. Investeringsstöd

Stöd till investeringar i syfte att bibehålla och utveckla servicen. Detta kan exempelvis användas för ombyggnad av lokaler eller för att köpa in ny utrustning. Stödet kan sökas två gånger per år.

Krav på verksamheten och platsen

Möjligheten att lämna stöd regleras av [*Förordning om stöd för att främja tillgången till grundläggande kommersiell service – SFS 2024:1243*](#). Den beskriver vilka stödformer som kan användas och vem som kan få stöd.

I handläggningen följer Region Halland de bestämmelser som fastslagits i förordningen. De punkter som på kommande sidor är understrukna ingår inte i förordningen utan är Region Hallands egna krav som kompletterar övriga bestämmelser.

Krav för att söka särskilt driftstöd

- Försäljningsstället tillhandahåller mångsidigt utbud av dagligvaror.
- Försäljningsstället är beläget mer än 10 km från ett annat försäljningsställe som har ett mångsidigt utbud av dagligvaror.
- Företaget har fasta lokaler som är öppna så att kunderna kan få tillgång till dagligvaror året runt.
- Nettoomsättning för dagligvaror som uppgick till högst 11 miljoner kronor enligt det senaste årets årsredovisning, årsbokslut eller annat liknande underlag.
- Är bemannat minst 40 timmar per vecka. Detta kan kompletteras med system för obemannad försäljning utanför ordinarie öppettider.

Krav för att söka servicebidrag

- Försäljningsstället tillhandahåller dagligvaror eller drivmedel.
- Försäljningsstället är beläget mer än 5 kilometer från ett annat försäljningsställe som tillhandahåller dagligvaror eller drivmedel.
- Företaget har fasta lokaler. Vid särskilda skäl kan stöd även delas ut till företag som inte har fasta lokaler men levererar dagligvaror i landsbygder.
- Stödet gäller enbart försäljningsställen som har drabbats av tillfälliga problem med lönsamheten och andra åtgärder varit otillräckliga för att komma till rätta med lönsamhetsproblem.
- Försäljningsstället är bemannat minst 40 timmar per vecka. Detta kan kompletteras med system för obemannad försäljning utanför ordinarie öppettider.

Definitioner

Dagligvaror: Grundläggande varor såsom livsmedel, drycker, tobak och hushållsartiklar som konsumenterna köper flera gånger i veckan.

Mångsidigt utbud: Ibland benämnt fullt utbud. Försäljningsstället ska fylla funktionen som huvudsaklig källa för hushållens inköp av dagligvaror. Minst 1000 artiklar, varav varugrupperna mejeri, charkvaror, ägg, färskt bröd, frukt och grönsaker bör finnas representerade.

Krav för att söka investeringsstöd

- Försäljningsstället tillhandahåller dagligvaror eller drivmedel.
- Försäljningsstället är beläget mer än 5 kilometer från ett annat försäljningsställe.
- Företaget har fasta lokaler.
- Stöd kan ges även till säsongsbutiker.

Stödet får enbart användas till utgifter för:

- inköp av inredning eller utrustning.
- anskaffning, ny-, till- eller ombyggnad av lokal och i direkt anslutning till lokalen.
- större reparation av lokal.
- kompetensinsatser för anställda.
- och åtgärdsprogram som förbättrar lönsamhet.

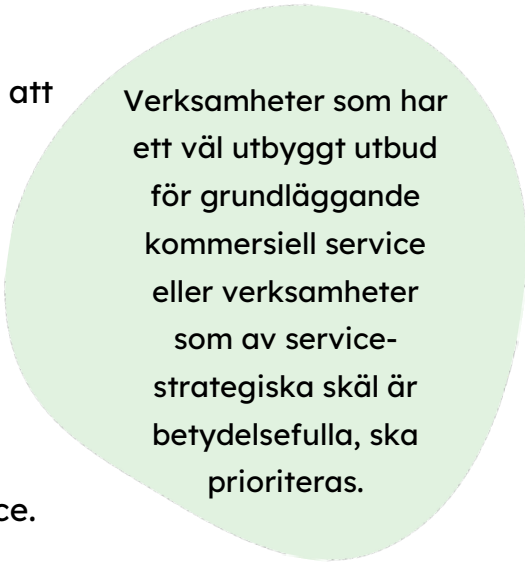
Regionala prioriteringar vid beslut för ansökan om investeringsstöd

Som komplement till kraven på stöd presenteras på nästkommande sidor några regionala prioriteringar som handläggare och beslutsfattare på Region Halland använder för att bedöma ansökningar om stöd.

Ju fler prioriteringar ansökan uppfyller desto högre prioriteras den men det är också viktigt att ha en helhetssyn på ansökan. Regionala prioriteringar är endast en del i handläggning och beslut som finns för att säkerställa att investeringarna gör nytta i linje med lokala, regionala och nationella långsiktiga mål.

Regionen bedömer:

- Avstånd till närmsta alternativa service.
- Verksamhetens omsättning.
- Investeringens förväntade effekter.

Verksamheter som har ett väl utbyggt utbud för grundläggande kommersiell service eller verksamheter som av service-strategiska skäl är betydelsefulla, ska prioriteras.

Bemannade och obemannade butiker bedöms på olika grunder. Se mer på sida 12.

Avstånd till närmsta alternativa service

Den verksamhet du söker stöd för får inte ligga för nära en annan verksamhet av samma slag. Denna prioritering görs för att skapa goda förhållanden för konkurrens samt för att gynna de verksamheter som ligger i glesare landsbygd.

0–5 km: ej prioriterat.

5–10 km: lägre prioriterat, endast för dagligvarubutiker, drivmedelsstationer ej prioriterade.

> 10 km: högt prioriterat för både dagligvarubutiker och drivmedelsstationer.

Verksamhetens omsättning

Ansökan bedöms även utifrån verksamhetens omsättning. Denna typ av prioritering görs för att stöd främst ska nå de aktörer som inte har resurser att göra investeringar i sin verksamhet utan ett investeringsstöd. De verksamheter som har över 40 miljoner kronor i omsättning förväntas kunna göra fler investeringar på egen hand.

> 40 miljoner kronor: prioritet låg

15–40 miljoner kronor: prioritet medel

0–15 miljoner kronor: prioritet hög

Investeringsens förväntade effekter

Regionen prioriterar ansökningar där investeringar...

Huvudsakliga prioriteringar

- möjliggör för nyetablering, eller förhindrar eventuell nedläggning av en butik.
- möjliggör nya serviceslag eller stärkt kommersiell service.

Högt prioriterade

- förväntas leda till förbättrad miljömässig hållbarhet.
- förväntas leda till förbättrad social hållbarhet samt om särskilda grupper påverkas positivt av investeringen.

Övriga prioriteringar

- förväntas stärka destinationen ur besöksnäringssynpunkt.
- förväntas förbättra butikens funktion ur beredskapssynpunkt.
- förväntas leda till bättre kommersiell service genom innovativa lösningar.
- förväntas leda till ökad kompetens inom verksamheten.

Läs mer djupgående om prioriteringarna och regionala mål i **Del 2**.

Om stöd till obemannad butik

Du som bedriver en delvis eller helt obemannad butik har möjlighet att söka investeringsstöd. Särskilt driftstöd och servicebidrag kräver att försäljningsstället är bemannat minst 40 timmar i veckan.

En fullt bemannad aktör premieras framför obemannade aktörer vid geografiskt avståndskrav till närmsta försäljningsställe. Det gäller både investeringsstöd om 5 km och särskilt driftstöd 10 km.

När Region Halland handlägger ansökan och räknar avståndet till närmsta butik finns olika tillvägagångssätt beroende på butikens karaktär. Obemannade butiker ses som ett komplement till de bemannade. För att obemannade butiker inte ska konkurrera med bemannade butiker handläggs ansökningar på följande vis:

- Driver du en obemannad butik kommer avstånd till närmsta alternativa butik räknas till närmsta bemannade såväl som obemannade butik.
- Driver du en bemannad butik räknas inte avståndet till närliggande obemannade butiker, utan till närmsta alternativa bemannade butik.

Läs mer om hur Region Halland tagit fram prioriteringarna i **Del 2**

Processen att söka stöd

Var och när skickar du din ansökan?

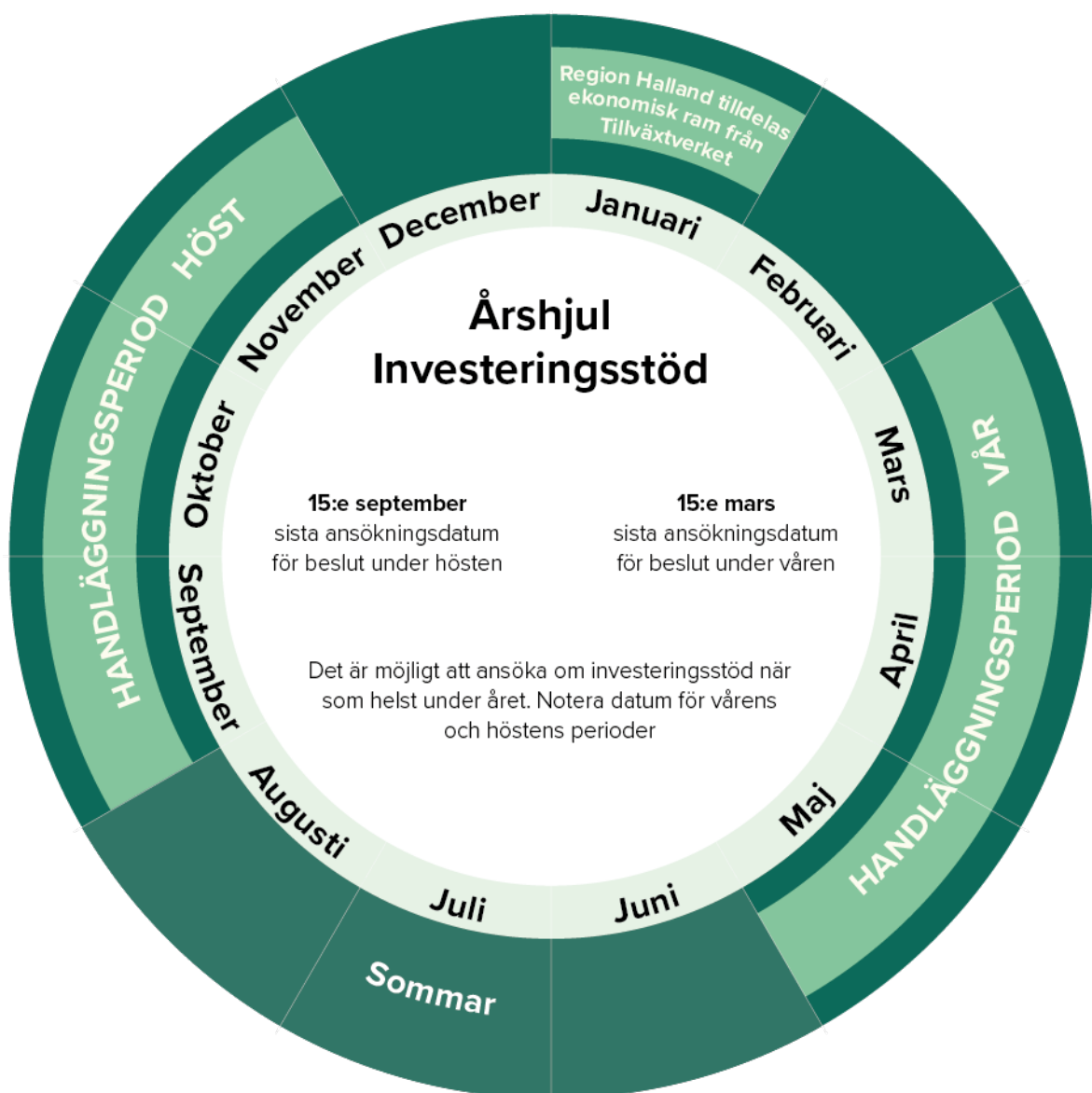
Ansökan görs genom Tillväxtverkets tjänst online på www.minansokan.se. Där loggar du in med e-postadress eller med Bank-ID. När du är inloggad kan du enkelt söka på den kommun du är verksam inom för att se vilka stöd som finns att söka.

Det finns ingen tidsgräns för när du får skicka ansökningar, eller hur ofta du får skicka dem. Särskilt driftstöd och servicebidrag handläggs kontinuerligt och så snabbt som möjligt. Investeringsstödet är däremot uppdelat i två ansökningsperioder per år och beslutas en gång under våren och en under hösten. Anledningen till det är att Region Halland vill hålla ansökningsprocessen mer rättvis eftersom den totala mängden pengar som kan sökas varje år är begränsad.

Genom att jämföra alla inkomna ansökningar två gånger per år säkerställer Region Halland att bedömningen blir rättvis, analyseras utifrån en helhet, samt att stödet delas ut dit det gör mest nytta.

För att söka investeringsstöd under våren behöver ansökan om investeringsstöd vara inskickad via minansokan.se senast **15 mars**.

För att söka investeringsstöd under hösten behöver ansökan om investeringsstöd vara inskickad via minansokan.se senast **15 september**.

Vem handlägger och beslutar om din ansökan?

När ansökan är inskickad handläggs den utav tjänstepersoner på Region Halland. De förbereder ärendet för politiskt beslut och gör en avvägning om ansökan uppfyller de krav som ställs på ansökan och verksamheten. Det politiska beslutet att bevilja eller avslå ansökan tas av regionstyrelsens tillväxtutskott. Det brukar ta ungefär en månad från påbörjad handläggning till politiskt beslut. Beslut kan inte överklagas.

När betalas beviljat stöd ut?

För särskilt driftstöd och servicebidrag betalas pengarna i regel ut några dagar efter ansökan beviljats. Det kan variera beroende på bank.

Utbetalning av investeringsstödet skiljer sig från övriga stöd genom att verksamheten först måste redovisa genomförda investeringskostnader innan medfinansiering kan utgå. Detta rapporteras också i www.minansokan.se.

Stödtak – Hur mycket stöd går att söka?

Tillväxtverket beviljar årligen Region Halland medel att nyttja till investerings- & särskilt driftstöd. Storleken på beviljad ekonomisk beslutsram varierar årligen och baseras på regionala behov och förutsättningar. Stöden till kommersiell service regleras både av Sveriges riksdag i förordning SFS 2024:1243 samt i EU-kommissionens förordningar nr 1407/2013 samt nr 360/2013.

Stödtak särskilt driftstöd

Särskilt driftstöd lämnas med högst 370 000 kronor per år och försäljningsställe. Frågan om stöd ska prövas för varje år. Stödet beräknas på försäljningsställets nettoomsättning av dagligvaror enligt Tillväxtverkets beräkningsmodell. Särskilt driftstöd får enligt förordning 360/2013 (EU) enbart lämnas upp till 500 000 euro under en treårsperiod för ett företag.

Observera att summan av särskilt driftsstöd och eventuellt servicebidrag inte får överskrida 370 000 kronor per år.

Om ett företag erhåller investeringsstöd eller servicebidrag i kombination med särskilt driftstöd omfattas båda EU-kommissionens förordningar och stöden tillsammans får uppgå i max 500 000 euro under en treårsperiod.

Stödtak servicebidrag

Servicebidrag beviljas med högst 370 000 kronor per år till samma mottagare. Servicebidrag lämnas för sammanlagt högst tre år. Servicebidrag får enligt förordning 1407/2013 (EU) enbart lämnas upp till 200 000 euro under en treårsperiod för ett företag.

Stödtak investeringsstöd

Det finns ingen gräns på hur stor investeringen får vara eller vad den får kosta. Det finns inte heller någon gräns på hur ofta du får skicka in ansökan. Däremot finns begränsningar i mängden stöd du kan få för din investering. Investeringsstödet regleras på EU-nivå där kommissionens förordning (nr 1407/2013) ställer krav på att högst 200 000 euro får delas ut i investeringsstöd under en treårsperiod.

Du kan få din investering medfinansierad upp till 50% och vid särskilda fall 85% av investeringens totala kostnad. Läs mer om nivåerna för investeringsstöd i *Regionala prioriteringar* samt fördjupat i **Del 2**.

Vägledning

Har du frågor angående stöden, innehållet i serviceprogrammet eller vill du ha hjälp med din ansökan? Kontakta då Region Halland för vägledning. Vägledning kan även samordnas med representanter från din kommun för att få fler perspektiv på hur din servicepunkt kan utvecklas.

Andra aktörer för stöd och vägledning

Almi erbjuder rådgivning, lån och affärsutvecklingscheckar för små och medelstora företag.

Coompanion Halland är experter på kooperativt företagande och att skapa lösningar på samhällsutmaningar genom samverkan och entreprenörskap. Hos dem erbjuds kostnadsfri rådgivning, information och inspiration.

Klimatklivet som tillhandahålls av Naturvårdsverket och länsstyrelserna erbjuder investeringsstöd som gör det möjligt att satsa på fossilfria lösningar och grön omställning.

Kommunen erbjuder företagslots och är kunniga inom både näringslivs- och landsbygdsutveckling.

Kommunernas energi- och klimatrådgivning arbetar för att stimulera till handlingskraft för en smartare energianvändning och för att öka användningen av förnybar energi och effektivare energianvändning. Ett exempel på stöd är energikartläggning.

Lokalt Ledd Utveckling Halland erbjuder handledning och projektstöd till idéer. De har fokus på landsbygdsutveckling.

Timbanken för dig som ska starta eller utveckla ditt företag i Halland. Du får fem timmar med en konsult - välj själv vad du vill få bättre koll på.

DEL 2

Bakgrund

Länsstyrelsen i Halland arbetade efter ett serviceprogram som gällde åren 2014–2020. Det var till nytta i handläggningen av ärenden rörande kommersiell service. Den erfarenhet som vunnits under åren 2014–2020 blev grunden till Region Hallands första serviceprogram.

Regeringen skickade i september 2021 ut ett erbjudande till regionerna att ta fram och besluta om ett regionalt serviceprogram. Region Halland accepterade erbjudandet från regeringen genom ett beslut i regionstyrelsens tillväxtutskott den 2 november 2021.

Föregående serviceprogram antogs 2023-03-15 och avsåg perioden 2022–2030. Efter två år med antaget serviceprogram genomfördes en kartläggning där behovet av revidering ansågs behövas. Syftet bakom revideringen bottnade i några års ackumulerad erfarenhet där utmaningar och gråzoner framkommit.

Ytterligare anledning till revidering av serviceprogrammet var att förenkla för samtliga aktörer som tar del av dokumentet genom att skapa en förbättrad struktur av innehållet. Med ett nytt serviceprogram antaget 2026 är Region Hallands förhoppning att bättre kunna möta dagens och framtidens kommersiella service.

Syfte & Mål

Serviceprogrammet utgör en konkretisering av de övergripande strategier som rör landsbygdsutveckling och service i den regionala utvecklingsstrategin Halland – bästa livsplatsen 2035 och Hallands strategi för hållbar tillväxt 2021–2028.

Serviceprogrammet sätter upp mål för arbetet att stödja kommersiell service, att identifiera insatsområden och åtgärder samt beskriva vilken uppföljning som ska ske årsvis.

Programmets syfte är att stärka tillgänglighet till kommersiell service genom att:

- Prioritera insatser i serviceglesa områden på landsbygden.
- Informera om de olika stödformerna som finns tillgängliga att söka och vad som prioriteras i det politiska beslutsfattandet vid ansökan om stöd.
- Öka samsyn och möjlighet att samverka mellan nationella, regionala, kommunala och lokala aktörer.

Målet är att det ska finnas en grundläggande nivå av kommersiell service i hela länet. Med detta menas att kommersiell service är så tillgänglig att vardagen fungerar på ett tillfredsställande sätt för medborgare och företag. Ingen invånare bör ha mer än 20 km till en livsmedelsbutik med fullsortiment eller en drivmedelsanläggning.

För att arbeta mot målet och stärka tillgången till kommersiell service kan regionen verka för att stärka butiker som annars riskerar att behöva stänga. Det är också möjligt i programmet att prioritera ansökningar för nyetableringar som kan fylla ett område där det tidigare var låg tillgänglighet till service. I befintliga butiker som redan har god lönsamhet och tillgodoser service till sitt omland kan service fortfarande stärkas genom att investera i verksamheten för att utveckla den och bistå med ny eller förbättrad service.

Avsikten med stöd till kommersiell service är inte att stödja enskilda företag. Behovet av stöd avgörs av de konsekvenser som uppstår för samhällets långsiktiga utveckling, för invånare, besökare och företag om utbudet förändras. Serviceprogrammet ska lyfta fram och samordna insatser av betydelse för den kommersiella servicen inom samhällsplanering och platsutveckling.

Avgränsningar

Programmet avgränsas tidsmässigt till perioden 2026–2030. Att aktualitetspröva programmet efter en fyraårsperiod bedöms rimligt för att hålla innehållet uppdaterat.

De konkreta åtgärder som blir följden av programmet begränsas i första hand till det som ingår i förordningen om stöd till kommersiell service eller andra lagregleringar som finns eller kommer att beslutas inom området kommersiell service. Vidare avser regionpolitiskt antagna riktlinjer förtydliga och kanalisera den halländska kontexten i beslut inom kommersiell service.

Trots avgränsningen ska handläggning och beslut inom området kommersiell service vara pragmatisk och beakta de förändringar som sker i samhället och hos de parter som är närmast berörda av frågor inom området.

Region Hallands och Tillväxtverkets uppdrag

Region Halland och Tillväxtverket har delat ansvar inom stöd till kommersiell service. Tillväxtverket är ansvarig myndighet som överser fördelningen av stödmedel (ekonomisk ram) till regionerna i Sverige. De tar fram vägledning, analysunderlag och ser till att stötta regionerna i handläggningen.

Region Halland handlägger och beslutar i inkommande ansökningar utifrån förordning och regionala prioriteringar som redovisas i det regionala serviceprogrammet (läs mer under ”Fördjupning Regionala prioriteringar och arbetssätt”). Investerings- och särskilt driftstöd finansieras av Tillväxtverket, medan servicebidraget finansieras av Region Halland.

Styrdokument och strategiska nivåer

Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2035

I *Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2035* identifierar regeringen likvärdiga möjligheter till boende, arbete, och välfärd i hela landet som ett av fyra strategiska områden. God tillgång till kommersiell och offentlig service är en av de utpekade prioriteringarna inom området.

Regional utvecklingsstrategi och strategi för hållbar tillväxt

Halland har en regional utvecklingsstrategi och en strategi för hållbar tillväxt. Serviceprogrammet är en konkretisering av dessa två strategier genom att sätta upp mål och beskriva åtgärder för att bevara och främja tillgängligheten till kommersiell service.

Serviceprogrammet är också ett verktyg för att strategiskt och operativt stärka samordningen och prioriteringen av olika stöd och insatser riktade till kommersiell service i serviceglesa områden. Det kan även bidra till samverkan mellan nationella, regionala och lokala aktörer.

Hela Halland arbetar efter den regionala utvecklingsstrategin Halland – bästa livsplatsen 2035. Den regionala utvecklingsstrategin fungerar som övergripande riktning och vägledning för Hallands långsiktiga utveckling. En av de styrkor som ska fortsätta utvecklas är att länet präglas av närhet och tillgänglighet. En utmaning är att stärka en hållbar närmiljö och en attraktiv livsmiljö i hela Halland.

Hallands Strategi för hållbar tillväxt utgår från begreppen konkurrenskraft, platsens attraktivitet, inkludering och grön

omställning. I strategin för hållbar tillväxt återfinns service inom det prioriterade området hållbara och attraktiva livsmiljöer och delmålet god tillgång till boende, kollektivtrafik, kultur och service. Det ska finnas goda möjligheter för människor att bo, leva och verka i hela Halland, men lösningarna för detta kan se olika ut.

Regional fysisk plan

Utbudet av kommersiell service har kopplingar till andra områden som mer eller mindre styrs av offentliga insatser: utbudet av offentlig service, näringslivsutveckling, besöksnäring, kollektivtrafik, transportinfrastruktur, bredband och digitalisering, energi och klimat, livsmedelsproduktion och försörjning samt fysisk planering.

Region Halland har en bred verksamhet som jobbar med alla dessa områden på olika sätt vilket behöver vägas in i arbetet med stöd till kommersiell service.

Sedan 2022 har Region Halland uppdraget enligt Plan- och bygglagen att bedriva fysisk planering på regional nivå. I Regional fysisk plan (2026) beskrivs vikten av service under målområdet *”En flerkärnig region med attraktiva och hållbara livsmiljöer”*. För att skapa attraktiva och hållbara livsmiljöer är strategin att arbeta med platsutveckling i både stads- och landsbygd.

En inriktning i planen som knyter an till arbetet inom stöd till kommersiell service är att *”Utveckla tillgången till service inom rimlig restid i hela regionen, med särskild prioritet för landsbygd och stadsnära landsbygd.”*. Det finns två sätt att skapa tillgång till service inom rimlig restid. Här innefattas både vikten av att verka för att skapa nya servicepunkter och att förbättra möjligheten att färdas till existerande servicepunkter.

Regionens roll som kollektivtrafikmyndighet är viktig, tillsammans med det arbete regionen gör inom mobilitetsområdet, för att möjliggöra resande till och från servicepunkter utan bil. För att skapa bra helhetslösningar behövs samverkan med kommunerna. Detta då planering av fysisk planering och förändringar realiserar av kommunerna.

Omvärldsbevakning och samhällstrender

Kommersiell service är en del av det samhälle den verkar i och förändras i takt med och på grund av samhällsförändringar. Flera samhällstrender som demografiska förändringar, klimatomställning och digitalisering påverkar förutsättningarna för service i landsbygder.

Därför är arbetet med att stärka tillgängligheten till kommersiell service som dagligvaror, drivmedel, postombud, apoteksombud och grundläggande betaltjänster en viktig del i att nå en långsiktigt hållbar utveckling.

Tillgänglighet till service

Landsbygderna har särskilda behov i den regionala utvecklingsplaneringen. De råder särskilda förutsättningar inom de flesta samhällsområden som hänger samman med lägre befolkningstäthet, längre avstånd och glesare strukturer.

Tillväxten i befolkning och ekonomisk aktivitet sprider sig från städer och större tätorter till den närliggande landsbygden. Det händer dock inte av sig självt utan behöver organiseras, bland annat genom regional samhällsplanering.

Det varierar mellan serviceslagen i vilken mån offentliga insatser kan påverka tillgången. I grunden är utbudet beroende av entreprenörskap, lokalt engagemang och underlag. Underlaget utgörs

av hur många människor som finns inom ett område – och dessutom vill använda det.

Det direkta – geografiska – sambandet mellan underlag och nyttjande av service är sedan länge brutet i och med att bostadsort och arbetsort eller studieort i många fall är olika. Till detta kan läggas att bilinnehavet i Halland generellt är högt, särskilt på landsbygden.

Jämfört med många andra delar av Sverige är tillgängligheten till service god i Halland. Den har blivit glesare de senaste 20 åren, framför allt på landsbygderna i den östra delen av länet. Befolkningen har minskat i många delar av östra Halland men den har också ökat i den tätortsnära landsbygden. Antalet turister är generellt också färre i östra delen av länet (med undantag såsom Ullared). Att människor arbetar hemma i större utsträckning kan påverka benägenheten att handla mer i närmaste butik.

Det finns ett ömsesidigt beroende mellan företagen och den lokala servicen. Företag inom besöksnäringen bidrar till underlaget för service och företagen är beroende av den lokala servicen för sin attraktivitet.

Den främsta möjligheten Region Halland har att påverka utbudet av kommersiell service är de stöd som delas ut till företag under både drift och uppstart. Utöver detta har regionen viss möjlighet att påverka servicen och samhället runtomkring den genom fysisk planering.

Digitalisering

Hushåll väljer i allt högre utsträckning handel och service på andra grunder än geografisk närhet. Digitaliseringen påverkar tillgängligheten till olika servicefunktioner och i dagsläget är det svårt att förutsäga i vilken takt och på vilket sätt.

Enligt Svensk Dagligvaruhandel ökade e-handeln för dagligvaror mycket under pandemin för att därefter sjunka och ligger på stabil nivå 2024 då cirka 4% av dagligvaruköpen görs online. Näthandel, vilket inkluderar att apoteksvaror numera kan beställas på nätet, påverkar och kommer sannolikt fortsätta påverka servicepunktens funktion.

Med fler människor som väljer att handla på nätet, blir det allt viktigare med utlämningsställen för paket. Dessa utlämningsställen blir centrala för att säkerställa att kunderna enkelt kan hämta sina beställningar, vilket i sin tur kan leda till ökad trafik och aktivitet vid dessa platser. Servicepunkter måste anpassa sig till denna förändring genom att erbjuda smidiga och effektiva lösningar för paketutlämning.

Grön omställning

Eldrivna fordon blir allt vanligare, vilket påverkar behovet av framtida drivmedel. Drivmedelsstationer för bensen, diesel och biogas kan stå inför utmaningar med svikande kundunderlag, samtidigt som de fortsatt kommer vara av stor vikt för en del av befolkningen.

Omställningen till fossilfria drivmedel förändrar hur tillgänglighet till drivmedel ser ut. Drivmedelsstationer kan behöva anpassa sig till den nya verkligheten genom att erbjuda laddningsstationer för elbilar och andra hållbara alternativ. Detta kräver investeringar i infrastruktur och en förståelse för de förändrade behoven hos dagens och framtidens bilister.

Beredskap

Förutom den direkta funktionen att tillhandahålla livsmedel, drivmedel och andra grundläggande tjänster har de kommersiella servicepunkterna även centrala funktioner för att säkerställa informationsspridning i bygden och att upprätthålla en social sammanhållning, bidra till trygghet och i vissa fall till och med värme i

händelse av kris. Förutsättningarna för att kunna upprätthålla den här funktionen är att elförsörjning, transporter och bredband finns och fungerar.

Tillgängligheten till närservice har betydelse för ett samhälles möjligheter att stå emot påfrestningar. Det minskar sårbarheten och är på sätt och vis en del i krisberedskapen.

Obemannade butiker och hybridbutiker

Antalet obemannade butiker har ökat de senaste åren. De obemannade butikerna syftar till att säkerställa bättre öppettider, hantera minskat personalbehov samt vara en attraktiv lösning för att bibehålla en grundläggande tillgång till service i mer glesbebyggda områden. Samtidigt kan höga investeringskostnader, systemavgifter och sårbarhet mot skadegörelse hindra en snabb och fortsatt expansion av obemannade butiker. Vissa ombudsfunktioner kräver även personkontroll, vilket kan begränsa butiksformens användning.

Det finns även hybridlösningar, som är bemannade och erbjuder tillgång via digitalt lås vid obemannade öppettider. Hybridlösningar kan i större utsträckning erbjuda bättre kvalitet och samordna annan service som post- och pakettjänster, läkemedelsförsändelser och kontantuttag.

Tillväxtverkets (2024) rapport *Tillgänglighet till grundläggande kommersiell service 2024* bedömer det svårt att avgöra huruvida obemannade butiker kommer slå igenom i större skala över hela landet. Det konstateras dock att obemannade butiker utgör ett relevant alternativ i att upprätthålla och förbättra servicetillgängligheten i gles- och landsbygder.

Region Halland upplever redan att obemannade butiker blir allt vanligare i länet och instämmer i att de kan fungera som komplement

för att skapa god tillgång till kommersiell service. Särskilt eftersom landsbygder tenderar att bli glesare och bemannade butiker blir svårare att driva med god ekonomisk marginal.

Därför är det viktigt att erbjuda aktörer med obemannade butiker möjligheten att söka investeringsstöd i både drift och uppstart.

Obemannade butiker kräver däremot högre digital kompetens av sina kunder och skapar inte samma sociala mötesplats. Bemannade butiker erbjuder bättre service för kunden. Möjligheten att få kontakt med ansvarig personal, ställa frågor, lämna önskemål och be om hjälp skapar trygghet och en butik blir även en mötesplats och social punkt i bygden.

Av denna anledning prioriteras bemannade butiker högre än obemannade butiker. I handläggningen ges denna prioritering form genom att en bemannad butiks avstånd till närmsta alternativa servicepunkt enbart mäts i relation till andra bemannade butiker. Obemannade butikers avstånd mäts däremot till samtliga alternativa servicepunkter, oavsett form av bemanning.

I **Del 1** beskrivs de krav som ställs för att kunna söka stöd av olika slag. Där beskrivs hur servicebidrag och särskilt driftstöd enbart kan sökas av aktörer som erbjuder en tillfredsställande nivå av bemanning. Anledning är att stöden ska kunna främja de butiker som upprätthåller en social mötesplats.

Investeringsstödet får ses som undantaget med hänsyn till de resonemang som framlagts i tidigare stycken. Med tillfredsställande bemanning avser regionen att butiken håller öppet på regelbundna tider minst 40 timmar i veckan. Tiderna ska också vara tillgängliga för allmänheten och delas online samt på utsidan av butiken. Avvikelser från öppettiderna är tillåtna vid särskilda händelser och vid storhelger. En hybridbutik med bemanning (40 timmar/vecka) och teknik för att

hålla öppet utan bemanning på kvällar ses som ett gott exempel för att tillgängliggöra service.

Fördjupning – Regionala prioriteringar och arbetssätt

Om regionala prioriteringar vid handläggning och beslut

Region Halland har tagit fram en lista på regionala prioriteringar som används för att bedöma ansökningar om stöd (se sida 5). De ska visa för den stödsökande vad regionen anser är viktigt att uppfylla med sin investering för att göra nytta i linje med lokala, regionala och nationella långsiktiga mål.

Därmed ger de en indikation på hur prioriterad en ansökan kan komma att bli. Uppfyller ansökan flera regionala prioriteringar så blir den högt prioriterad när beslut om stödutdelningar fattas.

Prioriteringarna har formats för att vara eniga med intentionerna i förordningen för stöd till kommersiell service. De är dessutom starkt förankrade i Hallands Strategi för hållbar tillväxt (2021 – 2028) som beskriver hur hela Halland ska växa och utvecklas på ett hållbart sätt.

För att jämföra ansökningar som inkommit under en ansökningsperiod använder Region Halland en bedömningsmall där ansökningar poängsätts utifrån de regionala prioriteringarna, tillsammans med en avvägning i prioritet utifrån butikens avstånd och omsättning.

Läs mer om prioriteringar på nästa sida.

1. **Nyetablering, eller förhindrar eventuell nedläggning av en butik** – En huvudsaklig prioritering eftersom det är grunden i att skapa hög tillgänglighet till service. Genom att stötta nyetableringar och förhindra nedläggningar blir Halland en region med fler servicepunkter.
2. **Nya serviceslag eller stärkt kommersiell service** – En huvudsaklig prioritering eftersom det är grunden i att skapa ett bättre utbud av kommersiell service. De butiker som redan är verksamma ska kunna söka stöd för att ta nästa steg och utveckla sitt utbud av service för att gynna kunderna som bor, lever och verkar i Halland.
3. **Miljömässig hållbarhet** – En hög prioritering. Halland ska växa hållbart och stöd bör därmed beviljas för investeringar som bland annat bidrar till att minska utsläpp av växthusgaser och minskar energianvändning.
4. **Social hållbarhet** – En hög prioritering. Halland ska växa hållbart och stöd bör därmed beviljas till investeringar som bidrar till social hållbarhet. Bland annat genom att skapa sociala mötesplatser samt om särskilda grupper påverkas positivt av investeringen.
5. **Besöksnäringssynpunkt** – Investeringar som stärker de halländska landsbygderna som besöksdestination prioriteras för att gynna samhället och besöksnäringen runtomkring servicepunkten.
6. **Beredskapssynpunkt** – Investeringar som stärker de halländska landsbygderna ur ett beredskapsperspektiv prioriteras för att bättre kunna möta kriser.
7. **Innovativa lösningar** – Investeringar som är kreativa och nytänkande prioriteras för att främja innovation.
8. **Kompetens inom verksamheten** – Investeringar som bidrar till att höja kompetensen inom verksamheten prioriteras för att personal ska kunna utbildas och på så sätt leverera bättre service.

Insatser

Aktiviteter och arbetsinsatser som genomförs under programperioden för att förbättra tillgängligheten till service i Hallands län.

Region Halland handlägger stödansökningar två gånger per år efter givna ansökningsperioder. Ansökningar samråds inför beslut med representant från den kommun som sökande är verksam i.

Region Halland samordnar nätverk med fokus på landsbygdsutveckling och samråd för servicerelaterade frågor i Halland med möten 6 gånger per år.

Utöver regionen representeras Hallands samtliga kommuner och Leaderområdet Lokalt Ledd Utveckling Halland. Andra aktörer bjuds även in vid tillfällena. Det kan handla om deltagare från ideell och offentlig verksamhet, handlare, boende och verksamma i Hallands landsbygder. Nätverket stärker länet genom att möjliggöra för en kontinuerlig dialog inom en rad olika frågor. Genom tidiga inspel kring exempelvis kommersiell service, regional eller kommunal utveckling eller handlingsplaner – förbättras utfallet av det gemensamma arbetet som berör landsbygder.

Region Halland bevakar omvärldsförändringar och samhällstrender.

Region Halland deltar på kunskapshöjande tillfällen såsom seminarier och möten med Tillväxtverket och andra regioner.

Region Halland kommunicerar arbetet inom stöd till kommersiell service genom att tillhandahålla en aktuell webbsida med samlad och lättillgänglig information om de stöd som finns att söka till verksamheter inom kommersiell service och informerar om detta. Under programperioden vidareutvecklas kommunikationsarbetet för att förmedla arbetet med stöd till kommersiell service utåt.

Region Halland utvecklar landsbygderna på fler sätt än med stöd till kommersiell service. En del av arbetet handlar om att regionen och kommunerna arbetar med platsutveckling och det samlade serviceerbjudandet. Regional fysisk planering och kollektivtrafikförsörjning på landsbygd är två exempel.

Region Halland förmedlar kontakt vidare i de frågor där stöd till kommersiell service inte är lösningen, eller där stödet bara är ett av många steg som behövs.

Uppföljning

Uppföljning behövs vid flera tillfällen och på olika sätt för att kunna kvalitetssäkra och förankra det arbete som görs.

Uppföljning vid beviljade stöd

När ansökan om stöd har beviljats och aktören genomfört de investeringar eller insatser som planerades följer Region Halland upp detta genom samtal och platsbesök. Uppföljningen är viktig för att granska användningen av stödet samt att tillsammans med sökande lära varandra mer om hur processen upplevts från start till slut. De lärdomar regionen får förvaltas för att skapa förutsättningar för bättre handläggning, rådgivning samt serviceprogram framgent.

Årlig uppföljning för beslutsfattare

För att de beslutsfattande politikerna ska hållas uppdaterade görs vid varje årsslut en sammanställning utav tjänstepersoner på regionen för att redogöra det gångna årets insatser, resultat och dialog med handlare. Detta lägger grunden för nästkommande års insatser och handläggning.

Aktualisering av program varje mandatperiod

Den prövning och aktualisering som genomförs efter att programperioden är slut ses också som en typ av uppföljning. Fördelen med att serviceprogrammet är avgränsat till en mandatperiod är att programmet planerats för att regelbundet uppdateras med hänsyn till omvärldsläget och kan stärkas efter erfarenheter från den gångna perioden.

Nulägesbild Dagligvarubutiker 2026

Kullavik
Vallda
Onsala
Kungsbacka
Fjärås kyrkby
Fjärås station
Gällinge
Åsa
Frillesås
Väröbacka
Bua
Veddige
Åsby
Tångaberg
Tofta
Skällinge
Rolfstorp
Getterön
Varberg
Hunnestad
Tvååker
Långås
Glommen
Olofsbo
Falkenberg
Vessigebro
Slöinge
Geflinge
Kvibille
Haverdal
Gullbrandstorp
Frösakull
Halmstad
Trönninge
Gullbranna
Genevad
Veinge
Mellbystrand
Lilla Tjärby
Laholm
Knäred
Hishult
Våxtorp
Ullared
Ätran
Fegen
Drängsered
Kinnared
Torup
Unnaryd
Hyltebruk

En bild som visar en bild av de platser i och kring Halland som har dagligvarubutik.

Sist uppdaterad 2026-01-27

Dagligvarubutiker

- Begränsat utbud
- Fullt utbud

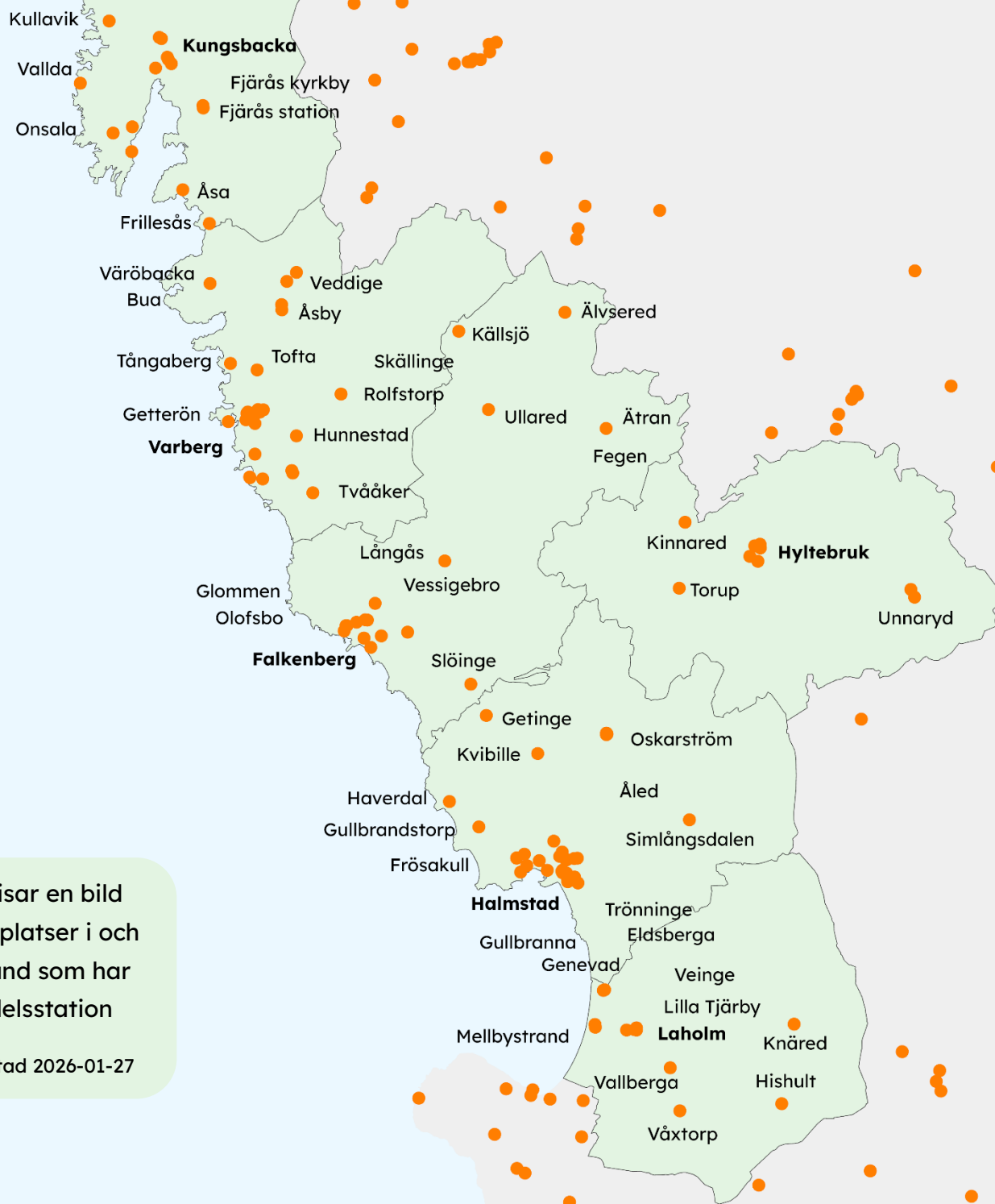
Källa: Lantmäteriet, Tillväxtverket (PIPOS).
Med egen bearbetning av Region Halland

Data inhämtad 2026-01-27

- Bemannad, Begränsat utbud
- Bemannad, Fullt utbud
- Obemannad, Begränsat utbud
- Obemannad, Fullt utbud

Källa: Lantmäteriet, Tillväxtverket (PIPOS).
Med egen bearbetning av Region Halland

Nulägesbild Drivmedelsstationer 2026

Kartan visar en bild
över vilka platser i och
runt Halland som har
drivmedelsstation

Data inhämtad 2026-01-27

Drivmedelsstationer

● Drivmedelsstationer

Region Halland
Box 517, 301 80 Halmstad
regionen@regionhalland.se
regionhalland.se